

ES BUSQUEN RESPONSABLES

Germà Bel

(Publicat a *La Vanguardia*, 6 de desembre de 2011)

El final d'aquesta setmana ve amb aires mil·lenaristes, amb les mirades posades en la cimera europea dels dies 8 i 9, de la qual- es diu- serà determinant per a la salvació o l'enfonsament de l'Euro. Sobre això es parla amb intensitat a Espanya, on es prefereix la discussió sobre què ha de fer l'Angela Merkel a la -potser més compromesa- discussió sobre què hem de fer nosaltres en les esferes de política econòmica que segueixen sota competència nacional, que segueixen sent gairebé totes. O potser perquè reconforta l'ànima pensar que si ens hem endeutat tant ha estat perquè els alemanys ens van donar crèdits per comprar els seus béns, pel que ells són els responsables reals dels nostres problemes, i ara s'atreveixen a imposar-nos condicions per accedir a un major europeïtzació de les garanties financeres dels deutes nacionals.

I en aquestes, el primer ministre Monti ha fet públic el seu pla de reformes de l'economia italiana. El pla és ambiciós, tant pel retard de l'edat de jubilació a 66 anys (encara que a Espanya ja està a 67), com per tot un ventall de reformes que van des del mercat de treball ("per donar més pes als mèrits i a la competència") a la simplificació de l'administració i la lluita contra l'evasió fiscal. Em sembla molt destacable del plantejament de Monti la seva frase "el gran deute públic italiana no és culpa dels europeus, sinó dels italians que en el passat no han donat importància al futur dels nens del país". No és que la frase sigui literalment aplicable a Espanya, doncs aquí el deute públic és menor que el privat. Però en conjunt, el nostre deute total (públic més privat) en res desmereix a l'italià, de manera que la reflexió no deixa de tenir la seva aplicabilitat. Recullo el que em sembla central a Monti: que el deute nacional no és culpa dels europeus, sinó dels nacionals. Interessant, sens dubte. No desplaça la responsabilitat primera dels seus problemes cap a altres. Per tant, tampoc la responsabilitat per trobar solucions.

I el nostra propi deute, és responsabilitat dels europeus? Tal es diria, atesa la fruïció amb què discutim sobre què han de fer els altres per treure Europa de la crisi. És cert que no hi ha sortida sense esforç dels que estan millor. Però la superació dels problemes d'Espanya requereix abans de tot el nostre compromís amb la solució dels nostres propis problemes. Des del nostre mercat de treball, aquesta màquina de crear atur i improductivitat, fins al funcionament de les nostres administracions públiques, la relació entre els serveis públics que volem i els impostos que estem disposats a pagar i, per descomptat, l'evasió fiscal d'aquells que no en volen pagar cap. I, a més, que estiguem disposats a la imponent cessió de sobirania econòmica que requereixen els nous temps. Encara que això últim no hauria de ser molt complicat, ja que és sabut que gairebé tothom a Espanya creu que la sobirania és cosa ben provinciana i particularista.